

METODICKÉ LISTY

■ TEXT: EVA ZACHAROVÁ

Detský zbor je ako strom – za rok nenarastie! Preto „slávu“ tak skoro nečakajte. Ak však máte pevné zdravie, železnú vôľu a svätú trpezlivosť, úspechy zaručene prídu. Práve takýmto zanietencom zborového spevu sú určené tieto metodické listy.

Pri formovaní budúceho zboru je veľmi dôležitá prvá skúška. Od nej závisí všetko! Ak si deti nezískate na prvej skúške, stratia záujem o spev a na druhú už neprídu. Tu je zopár mojich rád ako začať prvú skúšku:

Malým presunom stoličiek triedu premeníte na skúšobňu.

Začnite *uvoľňovacími* cvikmi v stoji, deti sa mierne kolíšu na špičkách nôh, vytrasú si ruky, chodia vystreté „s amforou“ na hlave a rukami voľne spustenými pri tele.

Pokračujte *dychovými cvičeniami*, ktoré je potrebné motivovať hrou (napríklad privoňať ku kvetinke a mierne jej rozfúkať lístky, lahučko smrkať – staccatový nádych, „pluť“ našpúlenými perami, fúkať na boľavý prst, napodobňovať zvuk vládčika, hada atď.). Dbajte na to, aby deti nedvíhali plecيا, aby zadržali dych bez krčovitosti, všetko v radostnej nálade, voľne a plynule.

Potom prejdite na *hlasové cvičenie* – opäť formou hry. Na prvej skúške som tradične volila známu pieseň *Kohútik jarabý*, ktorú väčšinou poznali všetky deti (môžete si vybrať aj inú pieseň). Pieseň spievajte so sprievodom klavíra ako: vojaci, operní speváci, maznavé deti, zvieratká, vtáčiky a pod. V závislosti od hry dávajte pieseň vždy o poltón vyššie, čím budete sledovať hlasový rozsah detí. Ak do spevu pridáte výraz, pohyb, mimiku – hra bude zaujímavá a deti sa uvoľnia.

Ak zistíte, že niektoré deti spievajú príliš hlasno a na krku sa im tvoria „povrazy“ alebo sa im pri nádychu dvíhajú plecيا, nekritizujte ich. Pristúpte k nim a sami sa premeňte na názornú pomôcku. Prehnávaným spôsobom – „hrdelným revom“ – im predvedte časť piesne a potom im to zaspievajte znovu správne. Deti pochopia a urobia všetko, aby vás napodobňovali.

Na každú skúšku zboru si pripravte novú rozcvičku, ktorú podáte vždy ako hru.

V mojej praxi sa mi osvedčilo toto:

Hudobný dialóg – učiteľ zaspieva otázku, dieťa zaspieva odpoveď (v riekankovej tercii, neskôr pridám 6. stupeň, so la so mi, neskôr klesajúci tónový rad 5 4 3 2 1).

Hra na ozvenu – učiteľ zaspieva krátky motív v mezzoforte, deti odpovedajú v *piane*.

Hra na operu – hra na spievanú krajinu, spievanú reklamu.

Hra na vnímanie zvuku (bez spevu) – pohyb (poskok – stoj – tleskaj), vyčítanka v *piane* s výraznou artikuláciou.

Hra s tónmi – v hĺbke tónov, v dynamike, v rytme, výške tónov 1. 3. 5. – fonogestika so zatvorenými očami.

Rozhovor brumendom – ukončiť bim, bam, bom – prepojiť hlavový register s krčným.

Hra na sirénu (hu) – glissando smerom hore – potom staccato 5 3; 5 6 5 3, 5 3 1 atď. (výborný spôsob, ako dostať hlavový tón a zbaviť sa krčného).

V týchto hrách som sledovala hudobnú pamäť, pohotovosť imitovať, rozsah hlasu, spevácku artikuláciu, predovšetkým však individuálnu diagnostiku detí. Z týchto hier vám vyjdú podnety na ďalšie hlasové rozcvičky, ktoré majú naprávať zistené chyby pri tvorení tónu.

Najčastejšie chyby pri speve detí:

- nedbalý postoj, skrčené nohy, lenivé držanie tela,
- dvíhanie brady,
- nádych do pliec (telocvikársky),
- krčovitý tlačný tón,
- hrdelný silný hlas,
- chybná artikulácia,
- nazálny tón,
- malý hlasový rozsah.

Na odstránenie chýb zamerajte *hlasové rozcvičky* (vždy hrou). Tie vám zároveň budú slúžiť aj na zjednocovanie rytmu, výšku a dĺžku tónov alebo na artikuláciu vokálov. Nezabudnite dbať aj na výraz. Akékoľvek cvičenie musí byť pre deti zážitkom.

Na každej skúške je potrebné deti naučiť novú pieseň. Bolo by ideálne, ak by malo každé dieťa aj svoj obal s notami, a to už hneď od začiatku. Okrem pocitu dôležitosti ho hneď učíte orientovať sa v partitúre.

Čo spievať?

Začnite jednoduchými jednohlasnými piesňami so sprievodom klavíra. V prvom roku trvania zboru, samozrejme, imitačnou metódou, no žiada sa už aj uvedomelá práca s rytmom, aspoň v piesňach s jednoduchým rytmom. Prostriedky uvedomelej vokálnej rytmizácie sú rôzne (napríklad tá, tene atď., či iné ti, tá). Prácu veľmi urýchlia, najmä u detí, ktoré nenavštevujú základnú umeleckú školu. Veľmi obľúbené hry s rytmom môžu pokojne tvoriť aj časť skúšky zboru – podporíte kreativitu detí.

Každá skladbička, pieseň, ktorú nacvičíte, musí byť malým umeleckým dielom, výrazovo prepracovaným (tempo, dynamika, frázovanie) a na tvárach detí sa musí zračiť radosť zo spevu. Nezabudnite, že aj vy musíte prežívať skladbičku spolu s deťmi – spoločný zážitok je budúci úspech zboru.

Na konci prvého roku nového zboru pripravte pre rodičov malý koncert (nezabudnite, že vychovávate aj rodičov). Nebojte sa spestriť ho hrou na telo, rytmickými nástrojmi, kresbičkami detí či jednoduchým pohybom. Ak na prvom koncerte bude dominovať radosť zo spevu nad jeho kvalitou, nezúfajte! Vaša cesta je správna – stromček práve zapustil korene a môže rásť.

Ak už pracujete so staršími deťmi (4. a 5. ročníky), odporúčam mať skúšky dvakrát týždenne po jednej hodine. Môžete spievať aj piesne s väčším hlasovým rozsahom – po e², náročnejšie kánony, populárne detské piesne či regionálne v úprave pre dvojhlas. Sledujte, či sa hlasová kultúra skvalitňuje (mäkký hlasový začiatok, legátový tón, neutralizácia vokálov, artikulácia atď.). Aj druhý rok trvania zboru ukončíte koncertom pre rodičov. Jeho dramaturgia musí byť pestrá a piesne kontrastné. Odporúčam, aby ste koncert začali i skončili piesňou, ktorá sa deťom najviac páči a ktorú spievajú už dlhšie. Vyhnite sa sklamaniu, ktoré prináša tréma.

Ak sa zúčastníte na cyklickom školení dirigentov detských zborov, ktoré pripravuje NOC, zistíte, že to všetko hravo zvládnete.

Metodika nácviku uvedomenj intonácie, prezentovaná na notovom materiáli ľudových piesní

Uvedený notový materiál nemá repertoárový, ale výsostne metodický charakter. Preto ani neuvádzame autorov – upravovateľov jednotlivých ľudových piesní.

Jednohlas ste zvládli, deti sú o rok staršie, reagujú na vaše gesto, doladujú sa. Začneme teda s dvojhlasom. Aby ste ho zvládli, treba deti pripraviť na uvedomelú intonáciu. Z množstva metód ponúkam tú, ktorou to deti zvládnu najrýchlejšie. Eugen Sáraz: Intonačná abeceda pre detské spevokoly.

Je to metóda relatívnej solmizácie, pri ktorej si deti vybavujú sluchovú predstavu solmizačných slabík osvojením jednej piesne. Intonačne s notovým grafickým názorom sa teda naučia pieseň *Čo robia deti*?

Čo robia deti

Pozn.: Delenie slov sme prispôbili pravidlám slovenského pravopisu. Pri spievaní si ich však zbormajstri môžu upraviť podľa vlastných potrieb.

Sekundové postupy v rámci jednej oktávy tvoria súčasť rozcvičiek. Po ich zvládnutí rozšírim tónové rady o sekundové postupy v rozsahu lomenej oktávy – teda SO LA TI / DO RE MI FA SO LA TI DO RE MI FA SO v rôznych tóninách.

Medzitým stále upevňujeme pieseň: *Čo robia deti?*

Naše rozcvičky odteraz už budú hrou na Dorky, Soničky, Fatimy či Mirov, Lacov... do sekundových postupov vkladám *voľný nástup 1. stupňa* DO – Dora je malá – spočiatku celú melódiu, neskôr iba upevnené DO.

Deti to zvládnu za jednu hodinu a už v jej závere spievame dvojhlas. Napríklad pieseň *Moja mamka niečo má* deti spievajú druhý hlas, učiteľ prvý – najprv na solmizačné slabiky, neskôr na text piesne.

Môžete odčleniť malú skupinku detí na prvý hlas a ostatní spievajú druhý hlas.

Moja mamka niečo má

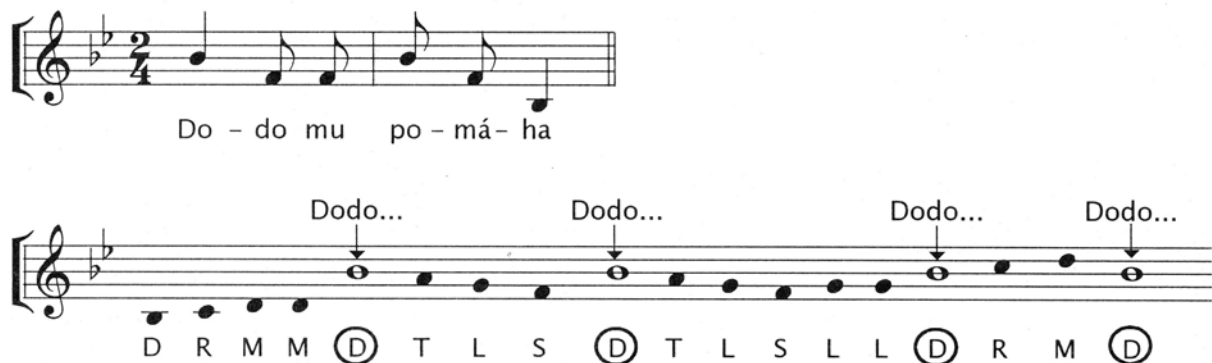
Mo - ja mam - ka nie - čo má, nie - čo má,

D R M F S S F M

scho - va - la to do se - na, do se - na.

M F M R D R M M F M

Voľný nástup ôsmeho stupňa – opora – Dodo mu pomáha – opäť tónový rad a sekundové postupy – tentoraz k 1. stupňu, ktorý stále upevňujeme oporou Dora je malá, pribudne 8. stupeň Dodo...

Do - do mu po - má - ha

Dodo... Dodo... Dodo... Dodo...

D R M M (D) T L S (D) T L S L L (D) R M (D)

Dolina, dolina, kamenný chodníček

Do - li - na, do - li - na, ka - men - ný chod - ní - ček,

(D) R D T L S F M R D R M

Do - li - na, do - li - neč - ka a v nej chod - ní - ček,

kde je na - ša ver - ná lás - ka, švár - ny šu - ha - jí - ček?

(D) R M (D) R M (D) T L S L T D

kde na - ša je lás - ka, ty švár - ny šu - ha - jí - ček.

Vodu, vodu, nechcem ja ju

Vo - du, vo - du, ne - chcem ja ju, ne - chcem ja ju,

V nej sa

nech sa v nej diev - čen - ce kú - pa - va - jú, nech sa v nej diev - čen - ce

L diev - S ky F kú - M pa - R va - D jú,

kú - pa - va - jú. Vo vo - de sú ža - by, náj - du sa i ha - dy,

T hra - D jú. D Sú R v nej M i R ha -

ne - chcem ja ju, ne - chcem ja ju, nech sa v nej diev - čen - ce

D dy. V nej T sa L diev - S ky

kú - pa - va - jú, nech sa v nej diev - čen - ce kú - pa - va - jú.

F kú - M pa - R va - D jú, T hra - D jú.

Voľný nástup 5. stupňa – predstava *Sonička volá*

Anča čierna

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three systems of staves. The first system has three staves: a vocal line, a piano accompaniment line, and a lower piano accompaniment line. The second system also has three staves. The third system has two staves. The lyrics are written below the vocal line, and phonetic notation (circled letters) is written below the piano accompaniment lines.

System 1:

Vocal: An - ča čier - na, bud' mi ver - ná, kto by te - ba

Piano (top): (M) A - R D D T D T D T L
nič - ka bud' ver - ná

Piano (bottom): D An - (S) ca (M) bud' (S) S S S
An - ca bud' ver - ná kto

System 2:

Vocal: S S (D) D D T T D T L (S) S
ne - vzal ne - vzal

Piano (top): S S (D) D D T T D T L (S) S
ne - vzal

Piano (bottom): S F M F S F S S F
ne - vzal kto ne - vzal

System 3:

Vocal: bol by šel - ma.

Piano (top): (D) D (S) S

Piano (bottom): M (S) F M

Voľný nástup 6. stupňa – opora Laco, utekaj – zvládnete pomerne rýchlo!

Problém bude robiť spodný 6. stupeň Laca doháňa? – musíte ho upevňovať oveľa dlhšie, ale šikovnejšie deti vám to uľahčia a tie ostatné „naskočia“ neskôršie.

Po prípravných cvičeniach – na tie nezabúdajte, vždy spájajte sluchovú oporu s vizuálnou – notovým zápisom – môžete spievať viachlasne napríklad tieto piesne:

Hej, pod Kriváňom

Hej, pod Kri - vá - ňom, tam je krá - sny svet,

D R M R R M
Kri - vá - ňom, tam je svet,

tam ra - stú chlap - ci bys - trí a - ko kvet.

D R M R R M
ras - tú tam a - ko kvet

Ne - bo tam len jas - ne svie - ti, tam má kaž - dý ve - sel by - ti,

D R M F S L T D D R M F S L T D

pod Kri - vá - ňom, pod Kri - vá - ňom, pod Kri - vá - ňom.

(L) S F M R (S) F M (S) L T D
pod tým Kri - vá - ňom, Kri - vá - ňom,

V melódiách ľudových piesní sa vyskytujú i striedavé chromatické tóny, preto pri intonácii využijeme na osvojenie tohto problému práve známe piesne, napríklad:

Sa - daj, sln - ko, sa - daj, sa - daj...

S S (F#) S D T L S (F#) S S F M R D

Neskoršie nacvičujete klesajúce chromatické tóny aj k ostatným stupňom stupnice.

D S (F#) S S F M M (R#) M F S L (S#) L (M) (D)

Metodické listy sú výňatkami zo zborníka skladieb pre začínajúce detské spevácke zbory *Deti, podte si zaspievať*

Zostavila: Mgr. Eva Zacharová

Rok vydania: 2016

Náklad: 800 ks

Vydalo Národné osvetové centrum

V prípade záujmu si môžete zborník objednať na adrese:
dominika.semanakova@nocka.sk

Pri intonácii kvintakordov využívate komplexné predstavy – nevytvárajte ich z jednotlivých tónov. Pracujte z predstavou DO-MI-SO, SO-MI-DO, DO-MI-SO-DO či DO-SO-MI-DO.
Spevákovi to nerobí ťažkosti – presvedčte sa pri tejto piesni:

Vysoko zornička

The musical score is written in 2/4 time and consists of three systems of three staves each. The lyrics are in Slovak, and the solfège notation uses letters D, M, S, R, L, T, F, and A. Circled 'S' symbols indicate specific notes.

System 1:

Lyrics: Vy - so - ko zor - nič - ka, do - brú noc, A - ni -

Solfège: D M M R D R D M M R D

Lower staff: D Oj, (S) zor - ni - T čka, D oj, (S) a - ni -

System 2:

Lyrics: čka. Eš - te vy - ššie ne - be Pán Boh daj aj te - be,

Solfège: R D M S D (S) S F Pán M daj R M R

Lower staff: T čka. D M S S L M (S) Pán L daj T D R

System 3:

Lyrics: eš - te vy - ššie ne - be Pán Boh daj aj te - be.

Solfège: D M S D (S) S F Pán S daj L S S

Lower staff: D M S S F M R Pán M daj F F M

Voľný nástup 4. stupňa – opora – Fatima spieva.

Fa - ti - ma spie - va
Fatima... Fatima... Fatima...

D T L S (F) M R (S) (D) (F) M (S) L (F) M (D)

Na košickej turni

Na ko - šic - kej tur - ni dva ho - lúb - ky še -
dza, lu - dze im zá - vi - dza, lu - dze im
za - vi - dza, že še ra - dzi vi - dza.
1. dza. 2. dza.

D (S) D D D D T D T D D (S) D L S (M) (S) L S L T (F) M R D D T L M R D D (S) L T D D F M (S) (D) M

Voľný nástup 7. stupňa – opora – Tiborko chytá.

Od Prešova dražka nova

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of three systems of music, each with a vocal line, lyrics, and guitar chords.

System 1:

- Vocal line: Od Pre - so - va draž - ka no - va strom - ka - mi je
- Guitar chords: D (M) F M (D) D (M) F M R D (M)
- Lyrics: draž - ka strom - ka - mi

System 2:

- Vocal line: sa-dze - na, sa - dzi - la ich mo - ja naj - mi -
- Guitar chords: D D T (S) S F F F M F M
- Lyrics: Vi - sa - dze - la mi ich

System 3:

- Vocal line: lej - ša, hej, ket som i - šol do voj - ny.
- Guitar chords: F M M M F M R D T D
- Lyrics: ket sol do voj - ny.

Volný nástup 2. stupňa – opora *Rena sa s ňou hrá* – môžete upevňovať a precvičovať už na celom tónovom rade komplexnou predstavou DO MI SO a RE a pod.

Upevňujte intonáciu spievaním úprav jednoduchých, ale nezabudnite na výraz a zážitok z kultivovaného zaspievaného dvojhlasu – trojhlasu.

Okolo Hradce

O - ko - lo Hrad - ce, v ma - lé za - hrád - ce ro - stou tam tři rú -

O - ko - lo Hrad - ce, v ma - lé za - hrád - ce ro - stou tam tři rú -

O - ko - lo Hrad - ce, v ma - le ro - stou rú -

1. že, 2. že. Jed - na je čer - ve - ná

že, tři rú - že, že, tři rú - že. Je čer - ve - ná

že, že. Je čer - ve - ná

1. dru - há je bí - lá, tre - tí kve - te mo - dre,

ta, bí - lá, tre - tí kve - te mo - dre, jen mo - dre,

ta bí - lá tre - tí zas kve - te mo - dre,

2.

tře - tí kve - te mo - dře.

D D D T T D

D T L S S F M
tře - tí zas kve - te mo - dře.

Intonácia v mol

Najrýchlejšou cestou k cieľu – zvládnutiu intonácie v mol – je využitie a aplikovanie poznatkov v dur.
Preto predĺžite klesajúcu durovú stupnicu po LA a od nej vytvoríte stúpajúci tónový rad LA TI DO RE MI FA SO LA, teda paralelnú molovú stupnicu.

Na upevnenie sluchovej predstavy dur – mol môžete využiť začiatkové tóny piesní:

Pod horou 1 2 3 ...

Nad Tatrou 6 7 1 ...

Najfrekvencovanejší tón – *harmonický 7. stupeň* – pripravíme zvýšeným SO (pred toniku LA).

Melodická forma molovej stupnice je najnáročnejšia. Pomôžem si tak, že imitačne naučím pieseň *Poniže Fričovec*, kde posledné takty mi navodia predstavu zvýšeného štvrtého a piateho stupňa.

Po - ni - že Fri - čo - vec vy - kvi - tol ja - dlo - vec,

po - bo - čkaj me, dzif - če, šak ja z Ber - to - to - vec.

LA TI DO RE MI FA SO LA LA SO FA MI RE DO TI LA

Pri intonácii piesní v mol prehodnocujem oporné slabiky sama. Deti by prílišným teoretizovaním iba znechutila, lebo väčšina zboru nenavštevuje základnú umeleckú školu.

D T L L S F M-M-S SO #LA #TI DO-LA

e mol zámena E dur

D T L L D M R D M S D T L #S L

L L M - S L T D - L L T D L

U susedov tam je topol'

U su - se - dov tam je to - pol', tam je diev - ča

(L) (M) (L) (M) L M L M L M L M

a - ko so - kol. Roz - ma - rín ze - le - ný,

L M L M L M L T D

hej, ho - re De - tvou vo dva ra - dy sa - de - ný.

D T F S L M L M L M L

ho - re De - tvou

Spoj LA-MI je najčastejším intervalom v molovom viachlase, lebo LA je *tonikou* a MI *dominantou* v molovom tónorode.

Okrem týchto piesní oživím skúšky detského zboru:

a) dvojhlasom pozostávajúcim z dvoch (troch) rôznych piesní, ktoré deti dobre poznajú. Spievajú ich ako hru:

1. skupina pieseň na text,
2. skupina druhú pieseň na neutrálnu slabiku,
3. skupina tretiu pieseň bez textu (na vokál, don, don, daba, daba, ...).

Prší, prší Spievanky, spievanky

mp Moderato ♩ = 84

1. Pr - ší, pr - ší, len sa le - je, ne - za - tvá - raj, mi - lá, dve - re,
 2. Keď som i - šiel od A - nič - ky, štrn - ga - li mi pod - ko - vič - ky,
 3. Si - vé oč - ká, čo pla - če - te, však vy mo - je ne - bu - de - te,

1. Spie - van - ky, spie - van - ky, kde - že ste sa vza - li,
 2. Z ne - ba sme ne - spad - li, v há - ji sme ne - rást - li,
 3. Ro - bo - ta, ro - bo - ta, na kaž - dý deň jej mám,

mi - lá má, du - ša má, ne - za - tvá - raj pred ná - ma.
 štrn - ga - li, brn - ka - li, si - vé oč - ká pla - ka - li.
 bu - de - te i - né - ho šu - ha - jič - ka švár - ne - ho.

či ste z ne - ba spad - li, či ste v há - ji rást - li.
 a - le nás mlá - den - ci a diev - čen - ce na - šli.
 ne - chce sa mi ro - biť, keď si ne - za - spie - vam.

b) spevom kánonických piesní – najprv ľudových piesní, neskôr umelých.

Ľudové piesne spievané ako kánon sú vďačným záverom každej hlasovej rozcvičky. Nájdete ich v učebnici hudobnej výchovy či spevníkoch, napríklad Ján Valaštan-Dolinský: Môj spevník – 120 kánonických piesní.

Poznámka:

Rímska číslica nad kánonom značí II. dvojhlasný, III. trojhlasný.

II. Prídi, Janík premilený

mf Allegretto

1. Prí - di, Ja - ník pre - mi - le - ný, prí - di k nám,
 2. Ne - vo - laj ma, bo fa - loš - né o - či - máš,

ja ti za klo - bú - čik pier - ko dám, če - rve -
ra - da za i - ný - ma po - ze - ráš. Ne - tr -

nú ru - ži - čku, roz - ma - rín - ček ze - le - ný,
haj ty pre mňa roz - ma - rí - nu ze - le - nú,

mf
prí - di, Ja - ník, mi - le - ný.
a - ni ru - žu, čer - ve - nú!

Kánonické piesne môžete *interpretovať trojakým* spôsobom:

1. Posledná skupina dospieva pieseň sama.
2. Skupina (-y) po ukončení piesne zdržiavajú posledný tón dovtedy, kým posledná skupina nedospieva.
3. Všetky skupiny po ukončení spievajú opäť od začiatku – stále – až kým posledná skupina nedospieva, vtedy končia vytvorením akordu!

Táto interpretácia je možná iba pri určitých kánonoch, napríklad francúzsky kánon *Entendez vous – Len počujte zvončeky*.

III. Kohútik

Francúzsky kánon

Veselo

Do - brý deň, Pe - ter i Ja - ník, to som ja, ma - lý

ko - hú - tik. Ki - ki - ri - kí, čuj - te môj lú - be - zný hlas!

Ki - ki - ri - kí, vstá - vaj - te, už je čas!

c) dvojhlas s držaným tónom – tónmi možno spočiatku podporiť hrou na melodickom detskom nástroji.

Bol jeden gajdoš

Moderato, veselo ♩ = 88 *mp*

1. Bol je - den gaj - doš,
2. Vy - ko - pal red' - kev

1.-2. Dú dú dú

Poznámka: V druhom hlase možno spievať iba samotný tón c.

čo gaj - do - val za groš, a to i - ba dži - ny dži - ny, od de - di - ny
a ze - me sa ne - ť kev, ký je to čert za mo - ty - ka, čo sa ze - me

dú dú dú dú dú dú

do de - di - ny, bol je - den gaj - doš, čo gaj - do - val za groš.
ne - do - tý - ka, vy - ko - pal red' - kev a ze - me sa ne - ť kev.

dú dú dú dú.

d) dvojhlas s ostinátnym druhým hlasom

Hajaj, belaj

Moderato ♩ = 88 *mp*

1. Ha - jaj, be - laj, sy - ná - čik môj,
2. Tvoj o - tec je ník,
3. Každý chod ník, kaž dú ces - tu,

mp

1. Ha - jaj, be - laj, sy - ná - čik môj,
2. Tvoj o - tec je čí - ry zboj - ník,
3. Kaž - dý chod - ník, kaž - dú ces - tu,

ha - jaj, be - laj, sy - ná - čik môj,
tvoj o - tec je čí - ry zboj - ník,
kaž - dý chod - ník, kaž - dú ces - tu,

ha - jaj, be - laj, sy - ná - čik môj, ne - bud' ta - ký s' a o - tec
tvoj o - tec je čí - ry zboj - ník, po - zná v ho - re kaž - dý chod -
kaž - dý chod - ník, kaž - dú ces - tu, ka - de cho - dia pá - ni k mes -

ne - bud' ta - ký s' a o - tec
po - zná v ho - re kaž - dý chod - tvoj,
ka - de cho - dia pá - ni k mes - ník,
tu,

tvoj.
ník.
tu.

s' a o - tec tvoj.
kaž - dý chod - ník.
pá - ni k mes - tu.

O autorke

Dirigentka Mgr. Eva Zacharová už od roku 1960 pracovala s detským školským speváckym zborom Máj. V roku 1976 založila mimoškolský Prešovský detský spevácky zbor, ktorý reprezentoval Slovensko na domácich i medzinárodných súťažiach s výborným umiestnením (Arezzo, Cantonigros, Debrecen, Halle) a premiérovo uvádzal novú slovenskú tvorbu (Szeghyová, Hrušovský, Hatrík, Cón a i.). V rokoch 1989 – 1996 viedla košícký miešaný spevácky zbor Collegium technicum (1992: 2. miesto na IFAS v Pardubiciach, na Akademickej Banskej Bystrici 2x 1. miesto a titul laureát, 1996: na Slávnostiach zborového spevu V. Adamca cena za najlepší výkon).

Premiérovala viaceré skladby slovenských skladateľov (I. Hrušovský: Missa pro Iuventute, Žalmový triptych, Cantate Domino a i.). Absolvovala koncerty v zahraničí (Izrael, Argentína, Brazília, Uruguaj, Sardínia, Francúzsko, Taliansko, Španielsko, Rakúsko, Nemecko). Zúčastňovala sa na dirigentských školeniach doma i v zahraničí. Je členkou porôt na súťažiach zborového spevu i sólového spevu, vedie semináre a školenia pre učiteľov hudobnej výchovy a amatérskych dirigentov na krajskej aj celoštátnej úrovni, inštruktáže a pod. Je dlhoročnou spolupracovníčkou Národného osvetového centra, členkou jeho poradného zboru pre zborový spev.